

Куток робітничо-фермерської молоді

3 ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

(Стаття надіслана зі Львова.)

(Докінчення.)

Боротьба за молодь.

В класову боротьбу затягнута молодь. По стороні робітничо-селянського фронту українська молодь йде сама в боротьбу. Її зброя — це класове усвідомлення, яке здобуває собі власним трудом і самоосвітою. На своєму шляху переборює перешкоди.

Тому молодому, дужому авангардові робітничо-селянського руху, українсько-польський фронт намагається представити свою "високообразовану" молодь, яка чуєть тільки тоді сильно, коли бачить назад себе допомогою польських багатіїв. Та сили цієї вченої молоді далеко не вистарчає, щоб з нею виступати на боротьбу з робітничо-селянською молоддю. До того же студентська молодь справді читати й писати знає, але в громадських справах кругом неграмотна, й з такими фронтниками пропадає і без бою. Проте здають собі справу українсько-польські партії й тому в останніх роках появи вони працю в такім напрямі:

тайте "Прийтеля" — журнальчик жовківських Василіян, писаний вмисне для української дітвори, й там найдете неодну таку молитву — так само побачите там чимало фотографічних знімків, як череваті поли з повномісячними лицьми й повислим підборіддям сидять і всміхаються... а кругом них, з присохлою шкірою та глибоко запалими очима, збілася голодна робітничо-селянська дітвора з "Прийтелем" в руках та польськими книжечками: "Малій Петрусь", "Мій ангел" й прочими.

Попівський журнальчик "Прийтель" мусить передплачувати обов'язково кожний учень "Рідної Школи", а так само й василіянські дітвіч книжечки. Те, чого не вміє зробити попівський "Прийтель" серед шкільної молоді, того намагається доклати журнальчик "Світ Дитини", видаваний вчителем українцем Тараньком. Поза тими двома журнальчиками є ще один пластовий, "Молоде Життя", призначений для старої молоді — членів пласту.

Митрополітський пласт.

Пластові організації (скаутинг) є наставлена головню на учнів середніх шкіл й її завданням — плекання "здорового тіла й духа" серед своїх членів-пластунів. Організація ця наскрізь попівська, є під їхнім впливом і протекторатом самого Шептицького, який її помістив в митрополітських таборах в Підлютому, в Карпатах.

Кожна попівська шопка вдає обов'язково пластунів в парадні однострой "для звеличення свята": служити до служби божої, стояти при божім гробі перед великоднем, огородити палицями попівський гурт в часах процесійних походів — а додасьте до цього по кілька безцильних прогульок та вивчення знаків й знаків до пластового іспиту — одержите повний зміст пластової організації серед української молоді.

Золочівський директор гімназії "Рідної Школи" й звязковий гімназійної пластової організації пп Хмільовський карав 4—8 годинним арештом своїх пластунів, коли провадав, що ті на час прогулянки під неділю не зайшли до церкви в даний місцевості. А схоже місцева пластовка звернула з попівського шляху у свій праць, так тоді українсько-польські дефензивники наклеюють полюбні адміністративні власті й поліцію до арештів та закриття таких пластових організацій. Так

Оберігають "вчену" молодь від "червоної небезпеки".

Сама-ж верхівка пластової команди з її отаманом Северином Левіцьким дбає, щоб в пластову організацію не попала молодь протинного їм світогляду. Останніми часами намагається верхівка пластової команди поширити сітку пластової організації на робітничо-селянську молодь. Така перша спроба вийшла невдало, просто тому, що кілька таких пластових організацій відказалися від напрямної лінії верхівки пластової команди. Знов старша пластова молодь, по скінченню середньої школи, гуртується по курнях "старших пластунів", невдоволення наставленою напрямною лінією старшої пластової команди, шукає за новим змістом. І той зміст найшла аж... в масонстві. Курні старших пластунів перетворюють в закон "лісових чортів", з їхнім Мефістом люцифером та чортівськими командуючими; то знов в "курні Могіканів" й прочі. Життя й праця в тих курнях — це ціла низка церемоній взятих живцем з масонського лож, враз з їхньою містерією.

Говорити про яку небудь звязки чи працю пластової з робітничо-селянською молоддю годі, бо їх немає. Впрочім й само життя одних й других є дуже відмінне. Пластові молоді обслувають масонським туманом-мраковіною, а робітничо-селянська молодь кинулася в життєву боротьбу. Ця остання є дивним визвольним рухом працюючих мас. Робітничо-селянська молодь побачить всюди, де є боротьба. Вона бореться бою здобуває українсько-польські твердині, культурно-освітні товариства, боротьбою бере радикальні та фашистські (Дашкевича) "Луги", "Соколи" й інші руханково-спортивні товариства. В їх працьох далі по намиченій програмі, аж до часу закриття такого товариства українсько-радикально-польською дефензивною.

Та на місце закритого товариства зростається нове, в якому продовжується визвольна праця з підготовкою все нового й нового кадру фронтників з "нарибуку" робітничо-селянської молоді.

Можна закинути, що праця в руханково-спортивних товариствах за мало займається, а то й зовсім нехтує фізичною культурою, за винятком сонячних ритмічних вправ руками й ногами; тай тут сторожить польська поліція, яка вже в самій збірці одному чи двом, а то й команді, добуває "військове вишколення" — й зараз таке товариство закриває. Та буденна, тяжка праця роб-сельської молоді виробляє в неї тверду руку й міцну груди, а в товариствах чи гуртах доводиться

нашій молоді здобувати самостійно класове знання. Й так узброєна йде вона бадьоро й сміло в боротьбу — пеня своєї побіди, не сьогодні — так завтра!

На виграну в боротьбі вказує останніми часами попівський часопис "Нова Зоря", який у своєму комунікаті закликає до творення "церковних кооператив", бо ці існуючі вже кооперативи захоплюють комуністичні "молодики". Віримо, що невдовзі зустрінемося зі закликами польсько-уїдськими засновувати "церковні читальні, школи й прочі товариства". Це ще більш вказує, що шлях боротьби, який обрала робітничо-селянська молодь в Західній Україні, є правильний й ця внутрішня боротьба кріпнєть, гартує нашу молодь до того великого визвольного бою на завтра.

Черник.

Львів, 2. червня 1928 р.

ЮНАЦЬНА ПІСНЯ.

Вже ростуть, гремлять заводи,
Рухом криччє гомонять,
А степи привіт заводам
Житом стиглим шестелять.

Гей до праці, кому воля,
Наче сонце дорога,
Кому в лавах комсомолу
Вперта праця не-страшна!

Чітким кроком до Комуні
В лавах міцних ми ідем
І лунають дунко луни,
Наших життєвих пісень.

Ще не раз, як буде треба,
Всі ми зброю заберем
І, докажем, що не з неба
Собі волю дістаєм.

Гей, до гурту, гей, в дорогу!
В даях мрії ясний шлях...
Гей, в дорогу, в даль прозору —
Спів наш летить по житях.

Тим. Іванченко.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ.

Харківський Округний Комітет Ленінського Комсомолу України й театр "Березіль" організують на початку театрального сезону цієї осені український театр робітничої молоді "Терембоя". Театр існуватиме при Округному Комітеті й при театрі "Березіль". Мистецьким керівником його буде народний артист республіки Лесь Курбас, керівник "Березилів". Завдання театру виховати нового робітничого актора й обслуговувати робітничу молодь цінними для неї виставами, які змальовують життя й боротьбу молоді.

Приниматимуть до театру в половині вересня ц. р. Приниматимуть тільки робітничу молодь.

ФІЛЬМА "ТАРАС ШЕВЧЕНКО"

Едмонтон, Алта.

Сала Укр. Роб. Дому по берегах заповнена працюючими. Вже давно немає ні місця, ні білетів вступу. А на дворі товниться народ, цікавий побачити свого пророка в своєму домі. Нічого не дась — треба піджидати от тут на дворі, поки зарте висвітлюватимуть життя картини Шевченка. А за той час в салі задухота машина й на кіноному полотні екрані появилася знімка самого Тараса Шевченка. Картина змінюється, приходить що раз то нові й нові. От і появилася на екрані мати з маленьким Тарасом. Та сама мати — мізерна, виснажена працює й терпінням, йде з серпом на панцину й тулить маленького Тараса до своїх зболатих грудей. Кляде Тарасика в бурні й саме намагається зробити йому холодонок, заставляючи спомати від сонного жару, аж бігає панський гайдук з нагайкою, кидается на біду матір й жене її поперед себе до роботи. А малій Тарасик протстає свого руженята, ронить сльози до мамі, до отого самого гайдюка — та марно. Ридачок, поволила мама свої наболілі ноги, оглядаючись що хиниться за її Тараском... І знов проходить картина за картиню. Малій Тарас вже підірє чимало. Йому цікаво, хто держить те небо, яке бачить каблуком доволка себе. І він йде шукати за підлогою неба, за тими стовпами, які дивляють на собі татий тигар. Пде на високу гору — не видно стовпів, зникає долина одну й другу і ще немає стовпів. Аж збинься з дороги, збузлив. Зустріче чумаків і ті вказують йому шлях доми. І їх, от цих чумаків став питати малій Тарас про все, що його цікавило. А вони йому розказали про небо, землю й про своє чумачье життя. І знов нові картини. Вмирає рідна мати Тараса, а в ті місце входить в хату люда, недобра мачуха. І ще гірше стало Тарасові. Скальни биття, прокляття, дабок довелася віддати малому Тарасові — про те знав лише він і його сестричка Оксана, яку так полюбив. Пі одиу він мав і з нею вклучив в неодному радильсь — а більш нікого не було в него. Пізніше, як нестало в него Оксани, він шукав її, як тих стовпів, що мали підирити небо. З далекого Сибіру писав її:

"Чи правда Оксано чужа чорнобрива,
І ти не згадаеш його сиротину,
Що в сирій свитині було щасливий
Як побачити диво, твою красоту...
Кого ти без мови, без слова навчила
Очима, душею, серцем розмовляти;
З ким ти усміхалась, плакала,

журилась,
Кому ти любила "Петруся" співати...
І ти не згадаеш!.. Оксано! Оксано!..
А картина за картиню — мук і страждань Тараса, його великої сім'я-народу при таракотичній машині пересявають одна за одною все далі і далі... Тут, то там чуєш зітхання. А в неодного й локотиться сльозами по вухах відомо, прибитому лиці. Так — боротьбу, яку зводимо сьогодні ми, працюючі, от той самий Тарас борючись вже десятки років тому-назад.

Недмонтонець.

ОБІЗДКА ЕДМОНТОНСЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ.

Едмонтон, Алта.

Подіємо до відома всім українським робітникам у полудневій Альберті й Б. К., що Провком ТУРФДМ вислав едмонтонську мандолінову оркестру на концертну об'їзду, яка дасть ряд гарних концертів і українських народних танців у інших місцевостях. З оркестрою їде організатор т. А. Войтинин.

Дромгелер, Алта., у вівторок 10. липня в год. 8.30 в Українським Робітничім Домі.

Роздєла, Алта., в середу 11. липня в год. 8.30 в "Юній Салі".

Колгорт, Алта., в п'ятницю 13. липня в год. 8.30 в Українським Робітничім Домі, а в 17. липня в год. 8.30 в "Емпірес Театрі".

Колмен, Алта., в середу 18. липня в год. 8.30 в Українським Робітничім Домі.

Белво, Алта., в четвер 19. липня в год. 8.30 в Українським Робітничім Домі.

Блеймор, Алта., в п'ятницю 20. липня в год. 8.30 в Українським Робітничім Домі.

Колмен, Алта., в суботу 21. липня в год. 8.30 в Українським Робітничім Домі.

Гьякрест, Алта., в понеділок 23. липня в год. 8.30 в "Юній Салі".

Феррі, Б. К., в середу 25. липня в год. 8.30 в місцевім театрі.

Кенвор, Алта., в п'ятницю 27. липня в год. 8.30 в місцевім театрі.

Всі близькі місцевості від тих, які згадані в оголошенні, коли бажать мати мандолінову оркестру в себе, нехай пишуть до Провкому ТУРФДМ, 10628 — 96 вад. Едмонтон, Алта.

З товаришеским привітом,
О. Шидловський, О. Жукевич,
голова, секр.-скарбник.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ТЕАТРАЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ.

Едмонтон, Алта.

На складі Робітничо-Фермерського Видавничого Товариства можна доставити сідуючі театральні підручники, які, як свій змістом, так і формою будови драми надаються до всіх робітничо-фермерських цехів.

БЕЗРОБІТНІ, драма на 3 дії... 50
ПЕРЕД БУРЕЮ, драма на 4 дії... 25
ЮДА, драма на 5 дії... 75
МНІ І ВОНІ, драма на 2 дії... 25
РОДІНА ШТКАРІВ, драма на 4 дії... 25
ТЕРНОВИЙ КУЩ, драма на 4 дії... 25
ЗРАДНИК, драма на 3 дії... 25
МАНДРИВНИК, драма на 1 дію... 25
БАЗАР, драма на 4 дії... 25
ГЛЯВОРОННЯ, драма на 4 дії... 25
ГЛЯДАМАКИ, поема-песа на 3 дії... 25
ДВА СВІТИ, драма на 4 дії... 25
НЕЖДАНИЙ ГІСТЬ, др. на 1 дію... 10

Писаний російською мовою:
СКУПАР, комедія на 5 дії... 25
НАЙМІТ, комедія на 4 дії... 25
НА ПЕРЕЛАЗІ, комедія на 3 дії... 25
ЧІЯ ДИТИНА, комедія на 3 дії... 25

Друкуються:
РЕДАКТОР ФАРМЕРА ком. на 3 дії... 25
ТАРАС БУЛЬБА, драма на 4 дії... 25
ЗА ОДНУ НІЧ, драма на 3 дії... 25
КРИК ЗЕМЛІ, драма на 5 дії... 25

Всі театральні підручники, за винятком тих, що ще друкуються, виснаються на замовлення такі негайно. Хто замовляє більшу кількість, від 5 примірників вище, дістає велику знижку. Замість переписувати роля, замовляйте більшу кількість і не витрачайте часу на переписування ролей. Заосортиться часно підручниками на театральний сезон.

Замовленні разом з належністю записати на адресу:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.

ПРИХОДИТЬ ДИВИТИСЯ НА ФІЛЬМУ "ТАРАС ШЕВЧЕНКО"

В КАНОРА, САСК. — Фільма буде показана в Роял Театрі: у вівторок, 10. липня обі частини, і в середу, 11. липня обі частини. Ціни тикетів: для дорослих 75 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 7. вечером.

В ЙОРКТОН, САСК. — Фільма буде показана в Міській Салі: в четвер, 12. липня обі частини і в п'ятницю, 13. липня обі частини. Ціни тикетів: для дорослих 75 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 7. вечером.

В САСКАТУН, САСК. — Фільма буде показана в Українським Робітничім Домі: в понеділок і середу, 16. і 18. липня перша частина, а в вівторок і четвер, 17. і 19. липня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

В МУС-ДЖО, САСК. — Фільма буде показана в Українським Робітничім Домі: в п'ятницю, 20. липня перша частина, а в суботу, 21. липня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 35 ц., а для дітей 10 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

В РІДЖАЙНА, САСК. — Фільма буде показана в Роз Театрі при роз'їзді вулиць Роз і Одинайджа евно в неділю, 22. липня. Початок вистави першої частини в годині 2.30 по полудні, а початок вистави другої частини в годині 8. вечером. Вступ за запрошенням.

В БРЕНДОН, МАН. — Фільма буде показана в бувшій Публичній Школі на сьмій вулиці Норт: в понеділок, 23. липня перша частина, а в вівторок, 24. липня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 35 ц., а для дітей 10 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

В ПОРТЕДЖ ЛА ПРЕЙРІ, МАН. — Фільма буде показана в Українським Робітничім Домі: в середу, 25. липня перша частина, а в четвер, 26. липня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 35 ц., а для дітей 10 ц. Початок в годині 8.15 вечером.

ВІННІПЕГ, МАН. — Фільма буде показана в Українським Робітничім Домі: в п'ятницю, 27. липня обі частини і в суботу, 28. липня обі частини. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 8. вечером.

"ПРИХОДИТЬ ГРОМАДНО!"

ДУЖЕК ЛОНДОН. ЗУСТРІЧ

(Продовження.)

Гейсори, допивши свою каву, покректав байдужо й запалив люльку.
"Щаєтя, що в їх не було дітей", заводив своєї Меснер.
Гейсори, глянувши на піч, нап'яв шапку й рукавичи.
"Піду, внесу трохи дров", мовив він. "Тоді скину свої мокасини й розташуюсь як сліа".
Двері за ним грюкнули. Тиша запала в хаті на цілу довгу хвилину. Меснер так і лежав собі на лаві. Жінка сіла на скриню проти його.
"Що ви маєте робити?" спитала вона гостро. Меснер подивився на неї якомсь байдужо, нерішуче.
"А як ви гадаєте, що я мушу робити? Жадної драми, в усякім разі. Ви бачите, я змерз і втомився дорогою, а на цій лаві так вигідно".
Вона прикусила губу й розалотована мовчала.
"Але-ж..." почала вона гаряче та стиснула руки й замовкла.
"Сподіваюсь, ви-ж не хотіли-б, щоб я вбив містера Гейсори", мовив Меснер, ласкаво, наче виправдуючись. "Це було-б дуже сумно та й без потреби, запевнюю вас".

"Але-ж ви повинні щось зробити!" покликнула вона.
"Навпаки, не робитиму я нічого, і цілком зрозуміло чому!"
"Ви тут зостанетесь?"
Він кивнув головою.
Жінка з одчаєм оглянула хату й нерозгорнута постелю на другій лаві.
"Ніч надходить. Ви не можете тут лишатися. Ви не повинні! Кажу вам, ви просто не смієте!"
"Звичайно, можу. Крім того мушу нагадати вам, що я перший знайшов цю хату, і ви — мої гості".
Знов вона оглянула всю хату, і жак заснітився їй в очах, коли глянула на другу лаву.
"То тоді ми підемо", рішуче мовила вона.
"Це — неможливо. У вас той сухий, рвучкий кашель, про який так до речі оповідав містер Гейсори... Ви вже трохи застудили легені. До того-ж він лікар і розуміється на цьому. Він вам ні за що цього не дозволить".
"То-що-ж ви маєте робити?" спиталася вона з вимушеним спокоем, за яким прикривався вибух гніву.
Меснер глянув на неї якомсь по-батьківському ніжно, але приховав це виразом глибокого спочуття та терпіння.
"Мила моя Терезо, я-ж уже сказав вам, що не знаю. Я й справді про це не думаю".
"О! Це-ж можна збожеволіти з вами!" Вона зірвалася з місця й заломила руки в безсилій люті. "Ви ніколи так не поводитесь".

"Я ставився до вас як найнижніше, найлашкавіше", згодився він. "Можє, тому ви мене й покинули?"
"Ви так одмінилися, ваш страшний спокій мене жахає. Бачу, що ви надумете щось недобре. Але не робіть чогось наважання... Не хвилюйтеся".
"Я тепер більше не хвилююсь", перебив її Меснер. "Відколи ви пішли від мене".
"Як ви тепер вилюднили — знаменита річ", відмовила вона. Він поблажливо усміхнувся.
"Поки надумавось, що мені робити, — я наведу вас, що повинні зробити ви: скажіть містеру Гейсорові, хто-я татий. Це зробить наше пробування в цій хаті, сказати-б, більше товаришеским, чи що".
"Чого ви подалися за мною до цієї страшної країни?" спиталася вона несподівано.
"Ви не думайте, що я пішов сюди, щоб шукати за вами, Терезо. Не тіште свою пиху ніжними ілюзіями. Наша зустріч тільки випадкова. Порвавши звязки з академічним життям, подався я світ за очі. Сказати по щирості до Клондайку потрапив я саме тому, що уважав його за найменше привабливе для вас місце".
Коли це зашарпано за клямку, двері розчинилися і увійшов Гейсори з оберемком дров. Тереза кинулася як попало прибирати начиння. Гейсори вийшов знову до дрова.
"Чому ви нас не познайомили?" спитав Меснер.
"Я скажу йому", відмовила жінка, хитнув

ши головою. "Не думайте, щоб я злякалась".
"Я ніколи не бачив, щоб ви чого-небудь боялися".
"І я не боюся цієї сповіді, так чи інакше", сказала вона і глянула привітніше.
"В даному випадкові, я боюся, що ваша сповідь буде хитрою експлуатацією, використанням становища за допомогою нещирости, самозвеличанням перед богом".
"Не вичитуйте так як з книги", обізвалася вона ще ніжніше, надимаючи губки. "Я не люблю гуляти з вами супречок. А ще опріч цього я не боюся попрохати у вас вибачення".
"Нема чого вибачати, Терезо. Я повинен би навіть дякувати вам. Що правда, — по-первах я мучився; але згодом, коли весна заполонила мене своєю красою, я почув, що щасливий, дуже щасливий. Це було дивовижна несподіванка".
"А що, коли-б я повернулася до вас?" спитала вона.
"Я був би", він чудно на неї глянув, "дуже щасливим".
"Я ваша жінка. Ви-ж не дали ще мені шлюбної роздуки".
"Я бачу", міркував він, "це було неочачно. Це буде найпершою справою, про яку я подбаю".
Вона підійшла до його й покляла йому руку на плече.
"Ти не хочеш мене, Джане?"
Голос її був ніжний та ласкавий, а рука її лежала на плечі, така принадна.

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпегу й друкує доступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фермерської молоді.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати! На цілий рік передплата вносить тільки 50 центів. Подинокне число 5 ц. Замовлення з грішми посилайте на таку адресу: THE YOUTH'S WORLD Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті"!